

Statnett SF
v. firmaspost@statnett.no
v. torkil.bardsgjerde@statnett.no

Hydros innspill til Statnetts forslag til ny tariffmodell for transmisjonsnettet

Det vises til Statnetts «Høringsnotat – Differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd» med forslag til endringer i tariffmodellen for transmisjonsnettet som ble sendt på høring 23. januar 2026.

1 Innledning og oppsummering

Hydro er som produsent av aluminium og kraft en betydelig bruker av transmisjonsnettet i Norge. Hydro imøteser muligheten til å komme med innspill til Statnett sitt arbeid med ny tariffmodell og oversender med dette Hydros syn på forslaget. Statnetts forslag til endringer omfatter nå i hovedsak Hydros industrivirksomhet.

Hydros overordnede syn er at Statnetts tariffmodell bør legge til rette for at Norge videreutvikler en konkurransedyktig eksportindustri som sikrer arbeidsplasser og skaper inntekter til vår felles velferd. Den viktigste forutsetningen for å videreutvikle Norge som industrinasjon er at det utvikles nok kraft og nett fremover, og at den samlede energipolitikken bidrar til at Norge også i framtida har konkurransedyktige kraftpriser og nettkostnader for industrien. Dette framgår også tydelig i industrimeldingen «Meld St 16 (2024-2025) Industrien – konkurransekraft for en ny tid,» der regjeringen setter som et av sine hovedmål at «industrien skal ha tilgang på ren og rimelig kraft» og at kraften skal være et «fortrinn for norsk industri og bidra til verdiskapning og sysselsetting i hele landet.»

Hydros fem metallverk i Norge står for om lag 30 % av Europas aluminiumproduksjon. Kraftkostnaden utgjør en av de viktigste innsatsfaktorene for vår verdikjede. Nettet inngår direkte i kraftkostnaden og er dermed avgjørende for Hydros og norsk industris globale konkurranseevne.

De siste årene har kraftsystemet vært preget av høye og volatile kraftpriser. Økt geopolitisk konflikt, og mer uro om internasjonal handel bidrar til å skape betydelig usikkerhet for industrien. I en slik situasjon er det avgjørende at myndighetene i så stor utstrekning som mulig bidrar til forutsigbarhet om vesentlige rammevilkår.

Dagens tariffreduksjon på 50 prosent ble innført i 2021 for store forbrukere som oppfyller kravene om >15 MW og >100 GWh basert på relevante nettforhold. Begrunnelsen for reduksjonen er at store enkeltforbrukere generelt har en høyere last om sommeren enn annet forbruk, noe som gir grunnlag for lavere systemdriftskostnader. Videre har store enkeltforbrukere en annen forbruksprofil enn øvrig forbruk som gir en bedre utnyttelse av nettet samlet sett. Til slutt anser Statnett det som mindre kostbart å forsyne store enkeltbrukere, enn mindre forbruksenheter.

Utgangspunktet for den kraftforedlende industrien i Norge er at dagens tariffmodell innebærer betydelig økte kostnader for eksisterende virksomheter i årene som kommer, som følge av Statnetts investeringsplaner og økende systemdriftskostnader. Statnett anslår selv at industriens kostnader kan femdobles fram mot 2035 grunnet behov for reinvesteringer, økt kapasitet i nettet og avkarbonisering av samfunnet. Statnetts forslag innebærer en ytterligere økning i nettkostnadene for kraftforedlende industri i årene framover.

Statnett legger til grunn at dagens tariffreduksjon for fastleddet for industrien kun kan opprettholdes på dagens nivå dersom det samtidig settes krav til industrien om tilrettelegging for deltagelse i reservemarkeder og bidrag til lavere kraftpriser med redusert industriforbruk når kraftprisene overstiger fastsatte terskelnivåer. Videre har Statnett foreslått et nytt kapasitetsledd, som sammen med gjeldende fastledd skal sikre at Statnett innhenter tilstrekkelige inntekter fra nettkundene. Endringene innebærer betydelig økte kostnader for industrien og forbruk som er samlokalisert med kraftproduksjon.

Hydro er enig i at det er behov for betydelige investeringer i transmisjonsnettet. Hydro mener samtidig at det er avgjørende at de samlede kostnadene for nettkundene ikke blir større enn nødvendig, slik at også industriens konkurransekraft blir ivaretatt. Statnett har ansvar for å utvikle transmisjonsnettet etter samfunnsøkonomiske prinsipper, og skal sørge for at nettinvesteringene er kostnadseffektive. Hydro støtter myndighetenes og Statnetts strategi om en raskere nettutvikling, men Statnett må samtidig unngå overinvesteringer av hensyn til kostnader og natur. Av dette følger at Statnett beslutter nettinvesteringer når behovet for økt kapasitet i nettet er tilstrekkelig avklart, og planlegger for at investeringen muliggjør økt kapasitet i tråd med nettkundens behov. Bruk av ny teknologi kan også utnytte dagens overføringssystem bedre og utsette kostbare investeringer. Storparten av kostnadene i nettet dekkes i dag av forbrukerne etter fratrekk fra flaskehalsinntekter og noe bidrag fra kraftprodusentene som er begrenset oppad av EU-regulering. Hydro mener at Statnett og myndighetene også bør vurdere alternativ finansiering til kostnader i nettet, for eksempel gjennom statsbudsjettet, og viser for øvrig til ulike initiativer i EU nå for å redusere nettkostnader for industrien i Europa.

I tillegg til å gi industrien betydelig økte kostnader, fremstår Statnetts forslag til ny tariffmodell som komplisert. Modellen har konsekvenser for håndtering av kraftkjøp og drift av Hydros metallverk som kan være krevende å oppfylle. Hydro støtter Statnetts ambisjon om å fremme mer fleksibelt forbruk, men stiller spørsmål ved hvorvidt vilkår knyttet til tarifferingen av industri bør være tiltaket. Hydro mener at det er flere detaljer og spørsmål som bør avklares med industrien før endringer i tariffmodellen kan besluttet og innføres, og at det er behov for en god dialog mellom Statnett, regionale nettselskaper og industri.

Hydro anser det ikke som nødvendig eller hensiktsmessig å endre tariffmodellen for transmisjonsnettet fra 2027. Statnetts samfunnsøkonomiske begrunnelse om at ny industrivirksomhet vil erstatte bruken av nettkapasitet dersom eksisterende industri avvikles, er etter Hydro syn feil og en oppsiktsvekkende tilnærming for endring av tariffmodellen. Etter Hydros syn er det gode grunner for at Statnett bør revurdere sine vurderinger av nettmessige forhold for utformingen av fastleddet. Statnett bør i det minste justere innretning og vektleggingen av de ulike elementene i forslaget dersom endringer er påkrevd fra 2027.

I tillegg mangler det fortsatt avklaringer i flere andre viktige saker om tariffering som er til diskusjon og som vil kunne ha stor betydning for utviklingen av nettkostnadene for industrien samlet og for enkeltbedrifter i årene framover. For å kunne vurdere en ny tariffmodell på en helhetlig måte, bør disse sakene ses i sammenheng før endringer besluttet. Vi sikter spesielt til hvorvidt anleggsbidragsreglene skal erstattes av RMEs forslag til tilknytningsbidrag og endring i energileddet.

Hydro gir under mer konkrete synspunkter til de to forslagene som Statnett ønsker å innføre fra 2027.

2 Forslaget om implementering av krav til industrien for å opprettholde dagens tariffreduksjon

Statnett vurderer at dagens grunnlag for industritariffen ikke lenger kan begrunne en 50% tariffreduksjon. Utover en begrenset standard tariffreduksjon på 20 prosent til all industri med høyere forbruk enn 15 MW og 100 GWh/år, foreslår Statnett å knytte ytterligere tariffreduksjon for store enkeltforbrukere til to nye krav: 1) 10 prosentpoeng ekstra for prekvalifisering for deltagelse i reservemarkeder og 2) Ytterligere 20 prosentpoeng for forbruksreduksjon for å unngå høye spotpriser basert på metode for terskelverdier og andre vilkår.

Ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv mener Statnett at alternativverdien av industriens bruk av kapasitet i transmisjonsnett er et viktig vurderingskriterium. Mens tariffmodellen i 2021 ifølge Statnett ble begrunnet i at den alternative anvendelsen var økt eksport eller økt alminnelig forbruk, har situasjonen endret seg vesentlig på grunn av en betydelig vekst i forespørsler om nettilknytning de siste fem årene. Ifølge Statnett tilsier dette at den mest sannsynlige alternative anvendelsen av kapasitet i transmisjonsnett, er rask tilknytning av nye, store forbrukskunder. Statnett mener videre at nyttevirkningene som industriavkortningen har basert seg på, har redusert varighet og dermed lavere netto nåverdi. Videre er det ikke grunnlag for å videreføre en prosentvis avkortning av et stadig økende fast ledd for et økende industriforbruk uten justeringer siden kriteriene som industriavkortningen i dag er begrunnet i, har fallende grensenytte.

Videre hevder Statnett at argumentet om at industriforbruk bidrar bedre til utnyttelse av eksisterende nettkapasitet, ikke lenger er gyldig. Etter deres syn håndteres dette i dag av reservemarkedene. Uten fleksibilitet er det, ifølge Statnett, lite grunnlag for å hevde at store forbrukere bidrar til bedre kapasitetsutnyttelse enn annet forbruk. Dette er bakgrunnen for forslaget om et eget krav om prekvalifisering.

Hydro mener at dagens situasjon med økt antall industriprosjekter med reservert nettkapasitet og i kapasitetskø ikke er relevant for å revurdere dagens tariffreduksjon. For det første kan ikke Statnett enkelt legge til grunn at alle prosjekter som har søkt om kapasitet, blir realisert. Uansett må Statnett i sin beslutning om tariffmodell vurdere forholdet mellom eksisterende kunder, dvs. alminnelig forsyning og industrikunder, noe også reglene om adgangen til å differensiere tariffene i forskrift for omsetningskonsesjonærer legger til grunn. Begrunnelsen om at ny industrivirksomhet vil erstatte bruken av nettkapasitet dersom eksisterende industri avvikles, mener vi derfor er feil og en oppsiktsvekkende tilnærming for vurderingen av endring av tariffmodellen. Uavhengig av industriens betalingsvillighet, vil Statnetts faktiske nytte av å ha kunder som oppfyller egenskapene være uforandret, uavhengig av om det er gamle eller nye kunder. I den grad dette skulle være relevant ville lønnsomheten til ulik industri uansett over tid variere, noe historikken også viser, og representere en fundamental usikkerhet som Statnett ikke kan vektlegge. Vi mener at nytten av den enkelte industribedrift fortsatt er betydelig og fortsatt begrunner en betydelig tariffreduksjon i årene framover. Hydro mener derfor at dagens tariffreduksjon ligger innenfor Statnetts handlingsrom etter tariff- og EØS-regelverket, og at den kan forsvares, selv om det alltid kan vurderes justeringer av enkelte vilkår. Etter Hydros syn bør dagens tariffreduksjon i fastleddet for industrien ikke svekkes, og handlingsrommet innenfor regelverket bør utnyttes fullt ut for å hensynta konkurransekraften til industrien. En samfunnsøkonomisk tilnærming er at fastleddet i tariffen skal inndeckes slik at det i minst mulig grad virker vridende på beslutninger om bruk av nettet på kort og lang sikt, dvs. aluminiumsindustriens globale konkurranse bør vektlegges.

Hydro er uenig med Statnett om at fordelene ved at store enkeltforbrukere har en annen forbruksprofil enn øvrig forbruk ikke lenger har en verdi. Vi er også uenig i at utviklingen i reservemarkedene siden 2021 begrunner Statnetts syn. Dette fordi industrien har stabilt og forutsigbart forbruk gjennom hele året, mens alminnelig forsyning har varierende forbruk med i stor grad har høyest forbruk om dagen og om vinteren. Videre vil en nettinvestering som etableres for å legge til rette for industriforbruk ha en høy utnyttelse hele året allerede fra starten av levetiden på nettanlegget, i motsetning til en nettinvestering som begrunnes i alminnelig forsyning. Denne vil måtte tilpasses et fremtidig usikkert effektbehov samt at utnyttelsen av nettanleggene vil kunne være lav i starten og økende over tid. Hydro er enig i at utviklingen av reservemarkedene er positiv, men vi mener at

disse markedene likevel har som oppgave og formål å håndtere endringer og sørge for effektive tilpasninger innenfor hovedprofilen til de ulike forbruksgruppene. Prissignalene i markedene gir forbrukere og produsenter insentiv til å by inn fleksibilitet innenfor tekniske begrensninger og i tråd med kommersielle strategier. Markedsløsningene sikrer effektiv ressursutnyttelse. Ellers anses verdien av industriens stabile sommerforbruk å ha økt betraktelig siden 2021 i lys av økt potensial for reduserte systemdriftskostnader og økt utvekslingskapasitet til utlandet. I tillegg anses kostnadseffektiviteten for ny utbygging og reinvestering av nett for industriforbruk fortsatt å være langt høyere enn for alminnelig forsyning.

Etter Hydros syn bør også andre nettrelevante forhold tas med i betraktning utover de forhold Statnett legger til grunn. Hydros metallverk har et stabilt og høyt effektuttak gjennom hele året, og utgjør en betydelig momentan reserve. Vi viser i den sammenheng til at flere av Hydros metallverk har installert systemvern som legger til rette for at Statnett kan drifte transmisjonsnettet med høyere kapasitet enn ellers, og en momentan utkobling av metallverkene kan bidra til å unngå blackout for alminnelig forsyning dersom feil i transmisjonsnettet oppstår. Systemansvarlig sin mulighet til tvangsmessig utkobling av forbruk basert på innsendte TUF-planer, jf. systemansvarsforskriften § 13, inkluderer også en betydelig fleksibilitet. Slike virkemidler har en betydelig verdi for transmisjonsnettet og samfunnet.

Statnett må, i tråd med forskrift for omsetningskonsesjonærer, fastsette tariffen basert på et objektivt og ikke-diskriminerende grunnlag. Innenfor disse grunnleggende rammene har Statnett et relativt stort handlingsrom til å differensiere mellom ulike kundegrupper, forutsatt at differensieringen bygger på relevante nettforhold.

Det er etter Hydros vurdering et spørsmål om Statnetts forslag faktisk reflekterer slike relevante nettforhold i tilstrekkelig grad. Det er i utgangspunktet problematisk at Statnett nå legger opp til en ordning der Statnett i egenskap av å være eier av transmisjonsnettet og monopolist ønsker å etablere insentiver som griper direkte inn i prisdannelsen i det ordinære spotmarkedet. Energilovgivningen bygger på et helt grunnleggende skille mellom nettvirksomhet som naturlig monopol og kjøp og salg av kraft i et ordinært kraftmarked, eksponert for konkurranse. Prisdannelsen i spotmarkedet skal avhenge av tilbud og etterspørsel etter elektrisk kraft, gitt tilgjengelig nettkapasitet. Med forslaget tar Statnett en langt mer aktiv rolle i spotmarkedet enn det energilovgivningens klare skille mellom monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet legger opp til. Ordningen vil påvirke viktige prissignaler i markedet, og bør blant annet vurderes i forhold til insentiver for vannkraftaktører i sin vanddisponering og for aktører som for eksempel planlegger investeringer i batteriløsninger og pumpekraftverk.

Selv om høye kraftpriser kan ha sammenheng med overføringsbegrensninger i nettet, er det etter Hydros syn tvilsomt om dette oppfyller kontrollforskriftens grunnleggende krav om at differensiering av tariffen mellom kundegrupper må være begrunnet i relevante nettmessige forhold. Statnetts høringsnotat gir klart uttrykk for at et formål med de foreslåtte vilkårene er å redusere spotprisen og unngå ekstreme prisnivåer. Dette er et energipolitisk mål, og ikke et rent *nettmessig* formål i forskriftens forstand. En slik ordning risikerer dessuten å maskere de underliggende årsakene til høye priser, snarere enn å adressere dem.

Det kan derfor stilles spørsmål ved om forslaget i større grad er begrunnet i et overordnet, strategisk ønske fra Statnetts side om å unngå perioder med svært høye kraftpriser, fremfor reelle nettmessige forhold. Sammenblendingen av Statnetts roller som monopolaktør i nettet og som aktør i konkurranseutsatte markeder reiser også konkurranserettslige spørsmål. For det første kan det oppstå en interessekonflikt ved at de to rollene, og de ulike markedene, i utgangspunktet styres av ulike hensyn. Ved at Statnett sammenkobler nettariffene og forvalterrollen i konkurranseutsatte markeder settes noen av de vanlige markedsmekanismene til side. Prissignalene dempes eller forandres ved at det ikke er rene markedsmessige forhold som styrer signalene. Videre skal krav om prekvalifisering etablere insentiver for å stimulere til deltakelse i reservemarkeder Statnett selv driver i egenskap av å være systemansvarlig, med det formål å redusere sine systemdriftskostnader selv og utøve systemansvaret på en effektiv måte. Det stilles spørsmål til at Statnett som netteier på denne måten griper inn i et marked som så langt som mulig skal drives basert på markedsmessig prinsipper, og på en måte som kan

gå på bekostning av de aktørene som allerede har tatt kostnaden med å pre-kvalifisere seg for deltakelse i disse markedene uten denne typen insentiver gjennom nettleien.

Etter Hydros syn er det gode grunner for at Statnett bør revurdere sine vurderinger av nettmessige forhold. Som en følge av dette bør Statnett i det minste justere innretning og vektleggingen av de ulike elementene i forslaget dersom endringer nå er påkrevd.

Vi har gir under noen mer konkrete innspill til Statnetts forslag.

Krav om prekvalifisering

Statnett foreslår at prekvalifisering for mFRR-markedet for fleksibilitet skal premieres med 10 prosentpoeng tariffreduksjon.

Hydros metallverk deltar aktivt med betydelig effekt i Statnetts reservemarkeder. Etter Hydros syn oppfyller alle Hydros fem metallverk Statnetts forslag til krav om prekvalifisering. Hydro vurderer også muligheten for å delta i ytterligere reservemarkeder. Hydro stiller likevel spørsmål ved hensiktsmessigheten ved å kreve prekvalifisering for alle industribedrifter, blant annet hvorvidt dette er kostnadseffektivt samlet sett og fordi markedsvilkår skal være gjeldende for Statnetts utøvelse av systemansvar. Fastsettelsen av kravene må derfor være rimelige for industrien. Deltagelse av industri bidrar imidlertid til en mer effektiv utøvelse av systemansvaret og lavere systemdriftskostnader for Statnett.

Hydro viser i denne sammenheng også til at systemansvarlig i vanskelige driftssituasjoner kan kreve at *all* tilgjengelig regulerytelse innenfor produksjon og forbruk anmeldes i marked for regulerkraft (e.g., mFRR; mFRR-D eller forenklet løsning), etter at prisen i spotmarkedet er satt, jf. systemansvarsforskriften § 12 fjerde ledd. Det eksisterer således virkemiddel for å nyttiggjøre seg den aktuelle fleksibiliteten industrien kan tilby gjennom en markedsløsning når det er påkrevd for systemet.

Kravet om forbruksreduksjon ved høye priser i spotmarkedet

Statnett foreslår som kriterium at 20 prosentpoeng tariffreduksjon oppnås dersom industrikunden forplikter seg til 10 og 20 prosent forbruksreduksjon når spotprisene overstiger gitte terskelverdier og ellers oppfyller forutsetninger gitt av Statnett.

Som nevnt anser Hydro det som problematisk at Statnett for tariffreduksjon setter krav som direkte vil kunne redusere spotprisene ved krevende markedsførhold i kraftmarkedet. Basert på Statnetts konkrete forslag og forutsatt at Statnett planlegger å opprettholde planen om bruk av kriteriet, har Hydro følgende synspunkter:

- Fastsettelse av terskelverdi: Formålet med ordningen er at industrien skal bidra med forbruksreduksjoner ved ekstrempriser i spotmarkedet, dvs. virke prisdempende. Hydro støtter at det fastsettes en metodologi for fastsettelse av terskelverdi, og ikke at denne fastsettes administrativt av Statnett. Vi mener imidlertid at Statnetts forslag til terskelverdi har en uheldig utforming siden de løpende terskelverdiene i stor grad vil avhenge av markedssituasjonen i kraftmarkedet siste 12 måneder. Når for eksempel et tørrår følger etter et våtår, vil terskelverdien trolig settes ved lavere priser enn hva som oppfattes som ekstrempriser og industrien vil måtte redusere industriproduksjon ved priser som ikke er i tråd med formålet for ordningen. Statnetts foreslåtte metode anvendt på faktiske priser de siste årene illustrerer dette godt. Vi foreslår av den grunn at terskelverdien bør baseres på områdepriser siste 5 år, som minimum.
- Omfang på ordningen: Hydro mener at ordningen bør avgrenses til krav om 5 prosent forbruksreduksjon og ikke 20 prosent forbruksreduksjon. Ved sin innfrielse av et «lavt» krav vil industriselskapet selv i sin optimalisering vurdere hvorvidt forbruksreduksjonen blir større enn kravet. Et mer begrenset krav vil dermed legge grunnlag for et kraftforbruk på markedsbaserte vilkår, noe som bør være intensjonen til

Statnett. Videre vil et lavt krav ikke i samme grad begrense industriselskapets deltagelse og bud i reservemarkedene, noe som vil være uheldig.

- Ivaretagelse av bedriftenes tekniske begrensninger: Hydro støtter og forutsetter at tekniske begrensninger i industrivirksomheten hensyntas. Hydros aluminiumsproduksjon innehar komplekse industrielle prosesser og det er avgjørende at hensynet til sikker drift av anlegg og HMS ivaretas fullt ut. For Hydros metallverk vil det være tekniske begrensninger knyttet til utetid og varighet på utkobling som forutsettes å bli ivaretatt innenfor en slik ordning.
- Maksimal grense: Hydro støtter Statnetts forslag om en maksimal grense på 100 MW for hver industriaktør, noe som tilsier at samme grense bør gjelde for flere industrianlegg samlet innenfor hvert prisområde dersom disse er eid av samme selskap.
- Vedrørende andre rammebetingelser for ordningen:
 - o Hydro oppfatter at ordningen innebærer en årlig beslutning av industribedriften om en ønsker å tiltre ordningen for kommende år eller ikke. Vi antar at dette blir en årlig prosess i 4. kvartal hvert år, i etterkant av at Statnett har besluttet nivået på tariffen for kommende år.
 - o Det bør videre være mulighet for industribedrifter og trekke seg fra ordningen i løpet av året dersom industribedriften anser dette som nødvendig.
 - o Det bør etableres rimelige vilkår og eventuelle sanksjoner ved eventuelt brudd må være rimelige og vurderes med bakgrunn i den enkelte hendelse. Statnetts utgangspunkt om en utestengelse fra ordningen på 12 måneder anses som urimelig tyngende. Det forutsettes at et slikt vilkår i så fall kun gjelde industrianlegget det gjelder og ikke andre industrianlegg eid av samme industriselskap. Ellers vil risiko for ubalansekostnader gi insentiver til å koble ut industriforbruk i tråd med kravet, noe som bør vektlegges.
 - o Ordningen må termineres fra Statnetts side dersom det oppstår ekstraordinære forhold i spotmarkedet med høye kraftpriser som tilsier at terskelverdiene og ordningen ikke oppfyller formålet for ordningen og det blir urimelig mye utkobling av industriforbruk. Industribedriften bør da gis samme tariffreduksjon som om ordningen var virksom.

Oppsummering

Hydro mener primært at dagens tariffmodell bør og kan videreføres. Mener imidlertid Statnett at en justering av dagens tariffmodell likevel må gjøres fra 2027, mener Hydro at Statnett har grunnlag for å revurdere kriterier og innretningen av ordningen som skal utgjøre grunnlag for en tariffreduksjon på 50 prosent eller høyere framover:

- Øke standardsatsen fra de foreslåtte 20 prosent betydelig basert på åpenbare nettbaserte kriterier som økende verdi av unngåtte systemdriftskostnader, fortsatt betydelig verdi knyttet til ulikhet i forbruksprofil mellom alminnelig forsyning og industri, og fortsatte betydelige kostnadsbesparelser av å tilknytte store industrianlegg sammenlignet med alminnelig forsyning med samme effektuttak. I tillegg kommer verdi av systemvern samt potensial for Statnett til å benytte industrien til å øke utnyttelsen av eksisterende nettanlegg og håndtere utfordringer i kraftsystemet i tråd med regelverket.
- Opprettholde verdi av prekvalifisering til deltagelse i reservemarkeder fordi tiltaket bidrar til reduserte systemdriftskostnader. Kravene til prekvalifisering for industrien bør være rimelige.
- Primært fjerne eller betydelig redusere vektlegging av krav om deltagelse i kraftmarkedet. Eventuell ordning bør begrenses til kun forbruksreduksjon på 5 prosent, noe som gir insentiv til effektiv tilpasning av kraftforbruket ved høye kraftpriser. Terskelpris bør baseres på 0,1 persentilen av områdeprisene siste minst 5 år for å unngå at varierende markeds- og værforhold påvirker situasjoner hvor industrien må redusere forbruket for å oppfylle formålet med ordningen som er å «dempe ekstrempriser».

3 Implementere kapasitetsledd

Statnett foreslår å introdusere et kapasitetsledd for uttak til regionale nettselskaper og industri, som sammen med dagens fastledd for uttak fra transmisjonsnettet skal sikre tilstrekkelige inntekter. Tariffen skal avregnes til

kundens maksuttak i hvert tilknytningspunkt de siste tre kalenderårene i tillegg til inneværende år og skal være likt i hele landet.

Statnett har foreslått at den årlige tariffsatsen skal baseres på utvikling i bokført verdi for transmisjonsnett og utviklingen i maksimal kapasitet for innmating og uttak fra transmisjonsnett, såkalt langsiktig kapasitetskostnad; nedjustert med 90 prosent. For å hensynta ekstraordinære driftstilfeller hvor makslasten er uvanlig høy nedjusteres avregningsgrunnlaget for de 30 høyeste timene, dvs. Statnett ønsker å legge til grunn en antatt ordinær makslast. For å sikre at kapasitetsleddet ikke blir et sterkere signal enn fastleddet, skal kapasitetsleddets tariffsats ikke overstige 25% av tariffsatsen til det faste leddet. For direktetilknyttet industri med et avtalt maksimalvolum i nettavtalen vil kapasitetsleddet ikke overstige avtalt maksimalvolum.

Etter Hydros syn vil forslaget føre til mer kompliserte og uklare insentiver når det gjelder effekten av fastleddene for uttak fra transmisjonsnett. Forslaget har betydelige omfordelingseffekter, og industri tilknyttet transmisjonsnett og trolig industri tilknyttet regionale nett vil få en betydelig økt kostnad. Hydro støtter derfor ikke innføringen av et kapasitetsledd. Statnetts forslag til fastsetting anses også å være sjablongmessig og det stilles betydelige spørsmål til robustheten i metoden for fastsettingen over tid. Statnett har så langt ikke presentert analyser som viser betydningen av kapasitetsleddet for inntekter til transmisjonsnett for årene framover. Hydro viser til at dagens fastledd for uttak avregnes for målt effektuttak i systemets topplasttime, som er viktig for Statnetts dimensjonering av transmisjonsnett.

Det er pr i dag i tillegg høyst uklart hvordan regionale nettselskaper vil håndtere tariffleddet i sin tariffing av for eksempel industrikunder. Det kan bli svært forskjellig håndtering av de ulike regionale nettselskapene, noe som da fører til at Statnetts intensjon ikke oppfylles.

Forslaget bør også vurderes i sammenheng med eventuell innføring av RMEs forlag til overgang fra dagens anleggsbidragsregler til like kapasitetstariffer for nettkunder som etterspør mer kapasitet i transmisjonsnett og regionale nett. Det er derfor uansett gode grunner for at kapasitetsleddet ikke bør innføres allerede i 2027. Skulle Statnett likevel innføre et kapasitetsledd, forutsettes det at industrien også for dette fastleddet innrømmes 50 prosent tariffreduksjon, med samme begrunnelse som for det ordinære fastleddet for uttak. Dersom kapasitetsleddet likevel implementeres, støtter Hydro at en bør basere seg på ordinær makslast, dvs. at minst de 30 høyeste målte verdiene i avregningsgrunnlaget fjernes, samt at avregningsgrunnlaget for kapasitetsleddet for direktetilknyttet industri med et avtalt maksimalvolum i nettavtale ikke overstiger avtalt maksimalvolum.

Hvis spørsmål eller uklarheter til Hydros synspunkter, ber vi om at Statnett tar kontakt.

Med hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebo
Leder Kraftsystemer, Nett & Konesjoner
stein.ovstebo@hydro.com